

[Udenrigsministeren.]

forhandlinger med de seks om øjeblikkelig optagelse, som det ærede medlem på sit partis vegne bad os indlede. Vi vil fortsat holde døren åben, og vi vil fortsat følge vor hidtidige aktive og positive forhandlingslinje i forholdet til de seks og også i forholdet til de seks landes kommission, som vi for ganske få dage siden har haft direkte kontakt med. Vi afviser ikke, at det kan blive nødvendigt at søge vore problemer løst i forhold til de seks, men tanken om den direkte anmodning om tilslutning, som det ærede medlem gjorde sig til talsmand for, kan vi ikke tilslutte os.

Lad mig ganske kort gå over til andre emner, der blev berørt. Flere af de ærede medlemmer udtalte sig, som om et frihandelsområde nu var definitivt opgivet, et fata morgana, der var smukt, mens vi havde det for vore øjne, et prima europæisk politisk mål, men desværre uden praktisk mulighed. Vel, frihandelsområdet som navn tror jeg aldrig vil dukke op mere. Jeg anser det også for tvivlsomt, om Maudlingkomiteen nogen sinde i sin gamle form vil mødes igen. Men trods al den skepsis og nøgternhed, vi er forpligtet til at lægge for dagen i vurderingen, kan en multilateral associering mellem de elleve og de seks alligevel ikke så let fejles til side som blot en luftspejling, som udelukkende hjerne-spind. Det kan kræve tid, inden nye eventuelle muligheder viser sig. Det kan tænkes, at man gennem de forslag, som Europa-kommissionens præsident, hr. Hallstein, arbejder på, vil prøve at finde frem til helt nye veje.

Ser vi ud over Europa i dag, må vi dog erkende, at vi i Bonn vil finde stærke udtryk for ønsket om en multilateral associerings gennemførelse, at vi i Benelux måske i endnu højere grad vil finde en udadvendt liberal holdning, at vi i Rom sandsynligvis vil møde en redelig kompromisvilje, medens man velsagtens i Paris, nu da Frankrig er midt i en kraftig liberaliseringsproces, er midt i eftervirkningerne af en drastisk devaluering samtidig med konvertibilitetens gennemførelse og står midt i forhandlinger med England om et korttidsarrangement — at man i Frankrig måske under alt dette vil ønske at trække vejret i nogen tid. Vanskelighederne ligger, som jeg har sagt det,

mellem Storbritannien og kontinentet, især mellem Frankrig og England. Men i begge disse lande foregår der vel en vis politisk udvikling, først og fremmest i Frankrig, der er midt i et politisk hamskifte. Hvad vil de Gaulles stærkt nationalt bevidste Frankrig? Hvad vil blive dette Frankrigs ønsker med hensyn til det nye Europas udformning? Mon der er nogen, der i dag tør have en fast mening om det?

Og hvad Storbritannien angår, ja, selv dér foregår der vel en udvikling. Jeg tror ikke, nogen vil beskyldte mig for i det oplæg, jeg har givet her, at være optimistisk. Tør nogen afvise, at England, sådan som situationen er, i en reel forhandling, hvor der kan blive tale om gensidige indrømmelser, også selv vil gøre indrømmelser? Men jeg erkender, at hvornår denne bevægelse kan finde praktisk udtryk, og hvordan denne bevægelse kan finde praktisk udtryk, det kan vi ikke svare på i dag, og her må jeg helt henvise til vurderingerne i det oplæg, jeg gav forleden dag.

Det er helt klart, at man i en sådan situation også må beskæftige sig med andre muligheder end de seks og det, man hidtil har kaldt frihandelsområdet. Flere af de ærede ordførere beskæftigede sig med det, man kan kalde det ydre frihandelsområde, de ydre syv — eller hvordan man vil betegne det — i et frihandelsområdes dannelse med Storbritannien og Danmark-Norge-Sverige som kernen, og der er ingen uoverensstemmelse mellem den vurdering af spørgsmålet, de ærede medlemmer var inde på, og regeringens vurdering. Men det var vel egentlig interessant at vide noget mere om, hvad disse andre seks eller ydre syv — eller hvad de nu hedder — kan tilbyde. Hvad har de at byde på? Kunne det f. eks. tænkes at indgå i disse forhandlinger, kunne det tænkes, at Storbritannien ville tilbyde Danmark Commonwealthstatus for landbrugets vedkommende? Jeg ved det ikke, men jeg tror, det ville have interesse at få det at vide; og uden at jeg ved noget bestemt om det, tror jeg også, dansk landbrug ville være interesseret i, hvad England har at svare på det. Hvordan vil disse ydre frihandelsområdelande overhovedet behandle landbruget? Hvilke chancer vil de give dansk landbrug for afsætning? Hvad vil Storbritannien i en forhandling om disse